

Alicja Kłos - Radca Prawny
Toporzyszczewo Stare 20 87-704 Bądkowo

kom. 785 187 683 kom. 785 187 685

Toporzyszczewo Stare, 29.05.2020 r.

Trybunał Konstytucyjny
Al. Jana Christiana Szucha 12A
00-918 Warszawa

Skarżący:

J W , reprezentowany przez
radcę prawnego Alicję Kłos, wpisaną na listę radców prawnych prowadzoną przez Okręgową
Izbę Radców Prawnych w Toruniu nr wpisu: Tr(W) – 221

Ts 169/19

PISMO PROCESOWE – UZUPEŁNIENIE BRAKÓW SKARGI KONSTYTUCJNEJ

Wykonując zarządzenie Sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 14 maja 2020r.
doręczone pełnomocnikowi skarżącego 22 maja 2020r., przedstawiam w załączeniu:

1. decyzję Starosty z czerwca 2012r. z uzasadnieniem;
2. decyzję Starosty z stycznia 2013r. z uzasadnieniem;
3. decyzję Wojewody z marca 2013r. z uzasadnieniem;
4. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w B z września 2013r. z uzasadnieniem;
5. decyzję Starosty z listopada 2014r. z uzasadnieniem;
6. decyzję Wojewody z maja 2015r. z uzasadnieniem
7. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w B z stycznia 2016r. z uzasadnieniem;
8. decyzję Wojewody z grudnia 2016r. z uzasadnieniem.

Uzupełniając zarzut niezgodności art. 136 w zw. z art 137 i art. 229 ustawy z dnia z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. 2018 poz. 2204 ze zm.) jako niezgodnego z art. 64 ust. 1 i ust. 2, art. 32, art.21 ust. 2, Konstytucji Rzeczypospolitej

Polskiej w związku z art. 7 i 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (DZ.U. z 1997r. nr 78 poz. 483 ze zm.) wskazuję, iż wnioskodawca jako kolejny spadkobierca osoby bezprawnie wywłaszczonej został pozbawiony ochrony swojej własności, która jedynie w części została zabudowana na cel publiczny a tym samym nie dokonano zwrotu pozostałej części wywłaszczonej własności, która w żaden sposób nie została przez władze PRL zagospodarowana. Przy tym samo wywłaszczenie odbyło się bez wypłaty odszkodowania.

Przeprowadzone postępowanie administracyjne nie było rzetelne i dyskryminujące skarżącego, gdzie ustalenia skupiały się na realizacji części inwestycji, bez wyodrębnienia, gdzie ten cel został zrealizowany i w jakiej części. Postępowanie przez dłuższy czas nie było formalnie wszczęte, a ograniczano się jedynie do pism informacyjnych bez związku ze złożonym wnioskiem o zwrot nieruchomości pojmowane jako zniechęcające do dalszego działania. Dopiero po uchylaniu decyzji administracyjnych organy Starosta i Wojewoda rozpoczęli choć część działań w celu wyjaśnienia sprawy zwrotu nieruchomości wywłaszczonej i celu jej zagospodarowania. Ostatecznie ustalony cel wywłaszczenia nie został zidentyfikowany na obszarze tej nieruchomości.

Rejonowy Zarząd Infrastruktury w B w odpowiedzi na pismo z dnia września 2004r. poinformował, że ostateczną decyzję co do przydatności w/w działki dla potrzeb Ministerstwa Obrony Narodowej podejmie jej kierownictwo. W przypadku uznania tej działki za trwale zbędnej resortowi Obrony Narodowej – zostanie ona przekazana do Agencji Mienia Wojskowego – Oddziału Terenowego w B, jako dysponentowi gruntów Skarbu Państwa byłych terenów wojskowych. (vide pismo z .09.2004r. – w załączeniu.).

W efekcie żadna z wyżej wymienionych instytucji i organów nie wywiązała się z zobowiązań na siebie nałożonych. Mimo, że nieruchomość ta stała się zbędna dla Ministerstwa Obrony Narodowej, to została sprzedana osobie prawnej, bez powiadomienia spadkobierców wywłaszczonego właściciela. Na działce tej nie realizuje się żadnej inwestycji a budynki podlegają całkowitej dewastacji (działanie sprzeczne z art. 136 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity DZU z 2016r. poz. 2147 ze zm.) w powiązaniu z art. 64 ust. 1 i ust. 2, art. 32, art. 21 ust. 2, Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w związku z art. 7 i 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (DZ.U. z 1997r. nr 78 poz. 483 ze zm.);

Nieruchomość wywłaszczona nie mogła być użyta na cel inny niż określony w decyzji o wywłaszczeniu, z uwzględnieniem art. 137 ustawy o gospodarce nieruchomościami, gdy spadkobiercy wywłaszczonego właściciela złożyli wniosek o zwrot tej nieruchomości (art. 136 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity DZU z 2016r. poz. 2147 ze zm.) w powiązaniu z art. 64 ust. 1 i ust. 2, art. 32, art. 21 ust. 2, Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w związku z art. 7 i 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (DZ.U. z 1997r. nr 78 poz. 483 ze zm.);

W przypadku powzięcia zamiaru użycia wywłaszczonej nieruchomości lub jej części na inny cel niż określony w decyzji o wywłaszczeniu, właściwy organ zobowiązany był zawiadomić spadkobiercę wywłaszczonego właściciela o tym zamiarze, informując równocześnie o możliwości zwrotu wywłaszczonej nieruchomości w sytuacji, gdy spadkobierca ten zgłosił wniosek o zwrot tej nieruchomości i nawet możliwość pierwokupu tej nieruchomości (art. 136 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity DZU z 2016r. poz. 2147 ze zm.) w powiązaniu z art. 64 ust. 1 i ust. 2, art. 32, art. 21 ust. 2, Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w związku z art. 7 i 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (DZ.U. z 1997r. nr 78 poz. 483 ze zm.);

Spadkobierca wywłaszczonego właściciela żądał zwrotu wywłaszczonej nieruchomości, która stała się ona zbędna na cel określony w decyzji o wywłaszczeniu, o czym informował następców prawnych Ministerstwa Obrony Narodowej (art. 136 ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity DZU z 2016r. poz. 2147 ze zm.) w powiązaniu z art. 64 ust. 1 i ust. 2, art. 32, art. 21 ust. 2, Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w związku z art. 7 i 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (DZ.U. z 1997r. nr 78 poz. 483 ze zm.)). Spadkobierca wywłaszczonego właściciela wystąpił z wnioskiem o zwrot nieruchomości do starosty, wykonującego zadanie z zakresu administracji rządowej, który nie zawiadomił o tym właściwego organu Ministerstwa Obrony Narodowej (art. 136 ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity DZU z 2016r. poz. 2147 ze zm.) w powiązaniu z art. 64 ust. 1 i ust. 2, art. 32, art. 21 ust. 2, Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w związku z art. 7 i 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (DZ.U. z 1997r. nr 78 poz. 483 ze zm.)).

Wobec powyższego skarżący – kontynuując działania [REDAKTOWANE] I W , ubiegającej się o zwrot wywłaszczonej nieruchomości – został pozbawiony prawa do rzetelnego postępowania administracyjnego i w przed sądami administracyjnymi.

Podniesione wyżej okoliczności nie zostały uwzględnione w orzekaniu w niniejszej sprawie, skutkiem czego skarżący nie ma szansy zwrotu bezprawnie wywłaszczonej nieruchomości choćby w części, która nie została zagospodarowana. Naczelny Sąd Administracyjny pominął milczeniem wiele argumentów stawianych przez stronę, które zostały wyżej wymienione, skupiając się jedynie na realizacji celu wywłaszczenia, bez wyłączenia, w jakiej części i na jakim obszarze cel ten został zrealizowany i to zgodnie czy niezgodnie z decyzją o wywłaszczeniu.

Ograniczenie możliwości dochodzenia zwrotu nieruchomości zbędnych do realizacji celu publicznego przez byłych właścicieli (lub ich spadkobierców), naruszało konstytucyjną zasadę, iż wywłaszczenie dopuszczalne jest tylko wówczas, gdy dokonywane jest na cel publiczny i tylko w takiej części może być dopuszczalne. Zasada ta – wraz z wymaganiem „słusznego odszkodowania” – wyznacza ramy konstytucyjnie uprawnionej ingerencji władzy publicznej w istotę własności podmiotów prywatnych. Stanowi przy tym element konstrukcji konstytucyjnej instytucji wywłaszczenia i wynika wprost z art. 21 ust. 2 Konstytucji. Obie przesłanki konstytucyjnej dopuszczalności wywłaszczenia, tj. przesłanki celu publicznego i niezbędności (konieczności), mają charakter niedookreślony. Z tego względu tym większe znaczenie mają mechanizmy uniemożliwiające nadużywanie tej instytucji. Skoro wywłaszczenie ma charakter „wyjątku” od zasady ochrony własności i innych praw majątkowych (art. 21 ust. 1 i art. 64 ust. 1 Konstytucji), to wprowadzenie takiego wyjątku musi być zrównoważone ustanowieniem równie silnych gwarancji służących ochronie uprawnionych interesów majątkowych podmiotów prywatnych.

Jeśli po przejściu własności na podmiot publiczny wywłaszczenie utraciłoby konstytucyjną legitymację (ponieważ cel publiczny albo okazałby się fikcyjny, albo stałby się nieaktualny przed jego realizacją na wywłaszczonej nieruchomości), aktywować powinny się mechanizmy proceduralne prowadzące do „odwrócenia” skutków takiego wywłaszczenia i restytucji stanu zgodnego z wymaganiami Konstytucji. Jak wyjaśniał to Trybunał, „[j]eżeli zatem cel publiczny, na który wywłaszczono nieruchomość, nie jest realizowany, albo wywłaszczona nieruchomość nie jest konieczna na ten cel publiczny, wówczas nie istnieje nie tylko konstytucyjna legitymacja ingerencji we własność prywatną, ale również prawna podstawa (przyczyna) nabycia własności przez podmiot publiczny. W tej sytuacji gwarancje prawa własności [prywatnej] wynikające z art. 21 ust. 1 Konstytucji odzyskują swoją moc ochronną.

Pozycja prawna i interes podmiotu publicznego osiągnięte przez takie wywłaszczenie muszą z powrotem ustąpić przed konstytucyjnie chronioną pozycją prawną obywatela. Dalsze pozostawienie własności w domenie własności publicznej nie ma konstytucyjnego uzasadnienia” (wyrok o sygn. P 12/11). Podstawowym środkiem odwrócenia skutków niekonstytucyjnego wywłaszczenia, mającym zapobiegać wywłaszczeniom pozornym, jest mechanizm zwrotu nieruchomości. „[M]ożliwość żądania «odwrócenia» skutków wywłaszczenia stanowi bowiem zabezpieczenie na wypadek, gdyby miało ono być dokonane bez rzeczywistej potrzeby (...)” – (wyrok o sygn. SK 26/14). W sytuacji gdy nieruchomość nie została faktycznie wykorzystana na cel publiczny, aktualizuje się nakaz zwrotu wywłaszczonej nieruchomości poprzedniemu właścicielowi. Jest tak niezależnie od tego, że nakaz taki nie wynika *expressis verbis* z brzmienia art. 21 ust. 2 Konstytucji. Zasada zwrotu nieruchomości stanowi „oczywistą”, logiczną konsekwencję wymagania istnienia rzeczywistego celu publicznego, którego realizacja czyniłaby wywłaszczenie koniecznym i uzasadnionym. W wyroku z 24 października 2001 r., sygn. SK 22/01 (wydanym w pełnym składzie), Trybunał wskazał, że „[p]o wejściu w życie Konstytucji z 1997 r. zasadę zwrotu należy traktować jako oczywistą konsekwencję art. 21 ust. 2 Konstytucji, który – dopuszczając wywłaszczenie «jedynie na cele publiczne» – tworzy nierozzerwalny związek pomiędzy określeniem tych celów w drodze decyzji o wywłaszczeniu i faktycznym sposobem użycia wywłaszczonej rzeczy. O szerokim pojmowaniu konstytucyjnego pojęcia «wywłaszczenie», które wykracza swoim zakresem poza pojęcie «wywłaszczenie» z ustawy z 21 sierpnia 1997 r. [o gospodarce nieruchomościami]. Nakłada to obowiązek dopuszczenia zwrotu wywłaszczonej nieruchomości w tych wszystkich wypadkach, gdy nie zostanie ona wykorzystana na ten cel publiczny, który był przesłanką jej wywłaszczenia”. Pogląd ten, wielokrotnie potwierdzany w późniejszych orzeczeniach (zob. wyroki o sygn.: K 6/05, SK 43/07, P 12/11, SK 7/13, SK 26/14 oraz z 13 marca 2014 r., sygn. P 38/11, OTK ZU nr 3/A/2014, poz. 31, SK 39/15, OTK ZU A/2017, poz. 86).

Naczelny Sąd Administracyjny w zasadzie podtrzymał wszystkie twierdzenia i wnioski zawarte w orzeczeniach Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego i organów administracji pomijając możliwości dokonania zwrotu choć części wywłaszczonej nieruchomości, na której cel nie został zrealizowany, doprowadzając tym samym do naruszenia w/w przepisów Konstytucji RP. Twierdzenia Naczelnego Sądu Administracyjnego o braku przedstawienia dowodów ze strony skarżącego narusza konstytucyjne prawo strony do rzetelnego postępowania administracyjnego, w którym organ administracji zobowiązany jest do ustalenia wszystkich okoliczności sprawy.

Skarżący w całym postępowaniu podnosił niewyjaśnienie wszystkich okoliczności sprawy związanych z realizacją celów gospodarczych na wywłaszczonej nieruchomości, a mimo to NSA zarzuca stronie brak dowodów, a pomija ocenę przeprowadzonego postępowania przez organy administracji.

Uchybienie przez organ administracji wymaganiom wynikającym z art. 7 i art. 77 § 1 k.p.a. ma miejsce wtedy, gdy – wbrew obowiązkowi należytego wyjaśnienia sprawy – nie ustala on faktów czy zdarzeń, które mają znaczenie dla załatwienia sprawy, czyli dla zastosowania określonej normy prawa materialnego, przyznającej stronie konkretne uprawnienie lub nakładającej na nią obowiązek (wyrok NSA z 6 marca 2018 r., sygn. II OSK 1174/16, LEX nr 2469167). W niniejszej sprawie takie ustalenie obszaru zagospodarowania działki miało istotne znaczenie, gdy w wyniku wizji lokalnej widoczny był stan zagospodarowania działki, gdzie w zasadzie większa jej część nie była niczym zabudowana. Zwracał na to uwagę Wojewódzki Sąd Administracyjny we wcześniejszych wyrokach załączonych do niniejszego pisma. Dopiero w ostatnim wyroku, który został zaskarżony do Naczelnego Sądu Administracyjnego pominięto w wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w B z dnia kwietnia 2017r., sygn. akt tę okoliczność, jak i pominął tę okoliczność Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z lipca 2019r. Sygn. Akt:

Alicja Kłos

radca prawny

Załączniki:

1. pismo z .09.2004r.
2. decyzja Starosty z czerwca 2012r. z uzasadnieniem
3. decyzja Starosty z stycznia 2013r. z uzasadnieniem
4. decyzja Wojewody z marca 2013r. z uzasadnieniem
5. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w B z września 2013r. z uzasadnieniem
6. decyzja Starosty z listopada 2014r. z uzasadnieniem
7. decyzja Wojewody z maja 2015r. z uzasadnieniem
8. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w B z stycznia 2016r. z uzasadnieniem
9. decyzja Wojewody z grudnia 2016r. z uzasadnieniem
10. odpis skargi z załącznikami 1-8 x 4.